

باسمه تعالی

وروقف

فضیلت بسیار و پاداش بی شمار وجود دارد.
(امام خمینی (ره) رسمه (لله))

سنت وقف را می توان یکی از برترین آموزش های عملی اسلام برای اتفاق ماندگار و مفید شمرد.
(مقام معظم رهبری (حفظه الله))

وقف در قرآن و احادیث

یکی از مهم ترین تمهیدات دین اسلام در راستای دور اندیشی و تأمین آینده مسلمین و فرزندان ایشان پایه ریزی سنت حسنه وقف است، چنان که وقتی به قرآن کریم و روایات اهل بیت (علیهم السلام) و سنت عملی ایشان رجوع می کنیم، اهمیت دو چندان این سنت زیبا را در می یابیم. گرچه در قرآن کریم آیه ای به صراحت دال بر وقف وجود ندارد اما از آیات متعددی می توان وقف را به عنوان یکی از مصادیق بارز اعمال صالحه یا باقیات صالحات یا... معرفی نمود.

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) و اهل بیت مکرم ایشان نیز در زمان حیات گهربار خویش نه تنها در پی احسان و نیکی به اطرافیان و مسلمانان بودند بلکه به جهت آینده نگری و تأمین منافع و مصالح مسلمین به طور عملی به دیگران سنت نیکوی وقف را آموزش می دادند.

تاریخ اسلام آکنده است از موقوفات و صدقات گرانسنگ این عزیزان است که مطالعه آنها ضرورت و اهمیت طرح بحث درباره وقف را نمایان می سازد.

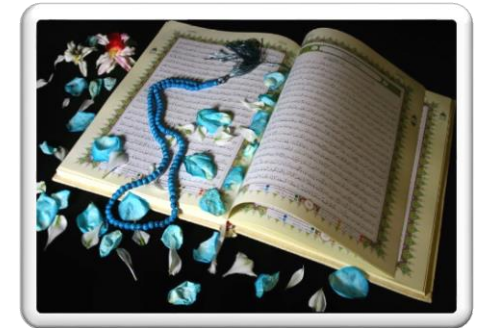
RADKANA.ir

ابوشکور بلخي در بيان اهميت وقف مي گويد:

«توانگر برّو نرفين سال و ماه

و در دهن نرفين برّو بي گناه»

اگر اين سنت جميل مورد تبليغ و ترويج قرار گرفته و همگان به آن هدايت و تشويق شوند، نه تنها آثار مثبت و ماندگار دنياي بلکه ثمرات اخروي فراواني نصيب واقف خواهد شد.

وقف در آیات قرآن کریم

در قرآن آیه ای که بر وقف و احکام آن صریحا دلالت کند، وجود ندارد. ولی دانشمندان مسلمان و مفسران قرآن کریم از کلیت برخی مفاهیم اخلاقی که در قرآن ذکر شده است، چنین دریافته اند که وقف مورد تأیید قرآن کریم است. چرا که اعمال خیر و صالح همواره در آیات این کتاب شریف و نورانی ستوده شده و به طور عموم هر آنچه که بر انجام کارهای نیکو و تشویق بدان دلالت داشته باشد، بر وقف نیز دلالت می کند. به تعبیر دیگر می توان گفت که روح وقف مورد تأیید قرآن کریم قرار گرفته است

در نهایت مواردی از اعمال صالح، مانند صدقه، قرض الحسنه، تعاون، انفاق،

بت و کمک به هموعان و... ذکر شده و به

نوعی با روح وقف سازگاری دارد

یکی از دلایل شکوفایی فرهنگ و تمدن اسلامی تجلی روحیه احسان و نیکوکاری، نوع دوستی و خیرخواهی در قالب سنت حسنه وقف و انجام امور خیریه و عام المنفعه است. وقف کتاب از همان آغاز صدر اسلام به عنوان یک عمل خیر و سنت نیکو و پسندیده در شماره صدقه جاریه و باقیات الصالحات به حساب می آمده است و پاداش و اجر فراوان اخروی و شهرت و نام نیک و جاودانگی یاد و خاطره واقف را به همراه داشته است

وقف کتاب شاید رایج ترین نوع وقف در میان مسلمانان بوده است. از وقف نامه های مربوط به کتاب، آگاهی های تاریخی بسیاری به دست می آید و نشر آنها زوایای تاریخی بسیاری را روشن خواهد کرد. علاوه بر این که، این کار در تاریخ اسلام، سهم عمده ای در پیدایش کتابخانه های گوناگون داشت، بیشتر کتاب های خطی اسلامی موجود در کتابخانه های جهان، نتیجه همین عمل خدایسندانه بوده است.

انگیزه های وقف کتاب در جوامع اسلامی

تحصیل ثواب*

علاقه به گسترش دانش*

*حفظ کتاب از نابودی

فقه کتاب و کتابخوانی گرامی باو

۲۴ / آبان / ۱۳۹۷

پژوهش

مرکز علمی فاطمه معصومه (علیها السلام)

لنریکا